

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Majandustegevusteate esitamine (kes ja miks peab esitama)

Pille Sadrak, VTA

EPKK infopäev „Sööda keemiline ja bioloogiline ohutus“

04. detsembril Türil

Majandustegevusteate esitamine

- ▶ Õigusaktid/mõisted/söödahügieenimääruse kohaldamisala
- ▶ Söödaliigid (söödamaterjal/segasööt/eelsegu/söödalisand)
- ▶ Kes ei pea esitama majandustegevusteadet
- ▶ Kes peab esitama majandustegevusteate
- ▶ Miks peab esitama majandustegevusteate
- ▶ Kuidas esitada majandustegevusteadet
- ▶ Mida teha siis, kui ettevõtte lõpetab tegevuse, peatab tegevuse või käitlemisvaldkonnad/andmed muutuvad

Sööda õigusaktid

- ▶ [Söödaseadus](#) (SöS)
- ▶ Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus [183/2005](#) (söödahügieeni määrus I/II/III lisa)
- ▶ Nende tegevusalade ja käitlemisel kasutatavate ainete täpsustatud loetelu, mille puhul peab sööda käitleja esitama majandustegevusteate või mille puhul peab sööda käitlejal olema tegevusluba (Põllumajandusministri 12. juuni 2014. a määrus nr [31](#)) (Lisa 1/Lisa 2)
- ▶ Riigi toidu ja sööda käitlejate registri põhimäärus (Maaeluministri 8. märtsi 2019. a määrus nr [24](#))
- ▶ Komisjoni määrus [68/2013](#) söödamaterjalide kataloogi kohta
- ▶ Euroopa Liidus lubatud [söödalisandite register](#)

Mõisted

- ▶ **Sööt**-> töödeldud, osaliselt töödeldud või töötlemata aine või toode, kaasaarvatud lisaained, mis on mõeldud loomade söötmiseks
- ▶ **Söödahügieen**-> sööda ohtlikkuse kontrollimiseks ning loomade jaoks söömiskõlblikkuse tagamiseks vajalikud meetmed ja tingimused, võttes arvesse sööda kavandatud ostarvet
- ▶ **Söödakäitleja**-> füüsiline või juriidiline isik, kes on kohustatud tagama, et tema juhitas söödakäitlemisettevõttes täidetakse söödahügieeni määruse nõudeid
- ▶ **Üksus**-> söödakäitlemisettevõtte mis tahes üksus
- ▶ **Sööda esmatootmine**-> põllumajandussaaduste tootmine, sealhulgas eelkõige taimekasvatus, saagikoristus, lüpsmine, loomade (tapaeelne) pidamine või kalapüük, millest saadavad saadused ei läbi pärast koristust, varumist või püüki ühtki töötlust peale lihtsa füüsilise töötlust
- ▶ **Turuleviimine**-> toidu või sööda valdamine müügi eesmärgil, kaasa arvatud müügiks pakkumine ja mis tahes muud liiki tasu eest või tasuta üleandmine ning müük, turustamine ja muud liiki üleandmine

Söödahügieenimääruse kohaldamisala

- ▶ Söödakäitlejate tegevuste kõikides etappides sööda esmatootmisest kuni turuleviimiseni
- ▶ Toidu tootmiseks peetavate loomade söötmisel
- ▶ Sööda impordil kolmandatest riikidest ja ekspordil kolmandatesse riikidesse

Söödamaterjal/söödamaterjalide kataloog

- ▶ **Söödamaterjal** on peamiselt loomade toitumisvajaduste rahuldamiseks ette nähtud töötlemata või töödeldud, värsked või konserveeritud taimset, mineraalset või loomset päritolu aine või toode. Söödamaterjal võib sisaldada vähesel määral söödalisandeid nende säilivuse parandamiseks
- ▶ Söödamaterjalid on leitavad söödamaterjalide kataloogist, mis koosneb kolmest osast:
 - ▶ A osa/üldsätted
 - ▶ B osa/töötlemisviiside sõnastik (hetkel 69 töötlemisviisi)
 - ▶ C osa/söödamaterjalide loetelu (13 alajaotust)

Söödamaterjalide kataloog/B osa/töötlemisviiside sõnastik

Töötlemisviis	Määratlus	Üldnimetus või omadus
Kuivatamine	Vee eemaldamine tehnilise meetodi abil või looduslikul teel	Kuivatatud (looduslikult või tehnilise meetodiga), vajaduse korral.
Jahvatamine	Kuivade terade suuruse vähendamine, et hõlbustada koostisosade eraldamist peamiselt jahuks, kliideks ja peenkliideks.	Jahu, kliid, peenkliid (4) või söödajahu, vajaduse korral

Söödamaterjalide kataloog/C osa/söödamaterjalide loetelu (1)

- ▶ 1. Teravili ja sellest saadud tooted (nisu, oder, mais, õlleraba jm)
- ▶ 2. Õliseemned ja õliviljad, nendest valmistatud tooted (rapsiseemnekook, päevalilleseemnekook jm)
- ▶ 3. Kaunviljade seemned ja nendest saadud tooted (põlduba, herved, vikk jm)
- ▶ 4. Mugul- ja juurviljad ja nendest saadud tooted (kartulid, porgand, suhkrupeedimelass jm)
- ▶ 5. Muud seemned ja viljad ning nendest saadud tooted (tatar jm)
- ▶ 6. Tugi- ja koresöödad ning nendest saadud tooted (hein, rohujaht, maisisilo jm)

Söödamaterjalide kataloog/C

osa/söödamaterjalide loetelu (2)

- ▶ 7. Muud taimed, vetikad ja nendest saadud tooted (merevetikajahu, suhkruroomelass jm)
- ▶ 8. Piimatooted ja nendest saadud tooted (lõssipulber, vadak jm)
- ▶ 9. Maismaaloomadest saadud tooted ja nendest saadud tooted (verejahu, putukajahu jm)
- ▶ 10. Kalad ja muud veeloomad ja nendest saadud tooted (kalajahu jm)
- ▶ 11. Mineraalained ja nendest saadud tooted (lubjakivi, keedusool jm)
- ▶ 12. Tooted ja kõrvalsaadused, mis on saadud mikroorganismidega kääritamise teel; mikroorganismid on hiljem inaktiveeritud, nii et tootes ei ole elusaid mikroorganisme (pärmid jm)
- ▶ 13. Mitmesugused materjalid (tärklis, glükosamiin, fruktoos jm)

Segasööt

(täiendsööt / täissööt / erisööt / ravimsööt)

- ▶ **Segasööt** on loomade söötmiseks ette nähtud, söödalisanditega või ilma, vähemalt kahe söödamerjalise segu. Segasööt on:
 - ▶ Täiendsööt (sh minreaalsööt)
 - ▶ Täissööt
 - ▶ Erisööt
 - ▶ Ravimsööt (toodetakse ravimsööda retsepti alusel; ravimsööda eelsegud: Zintestin ja Gutal; Euroopa Komisjoni rakendusotsusega on pikendatud tsinkoksiidi kasutamist kuni 26.06.2022 / puudub alternatiiv)

Eelsegu ja söödalisand

- ▶ **Eelsegu** on söödalisandite segu või ühe või mitme söödalisandi segu, mis ei ole ette nähtud loomadele otse söötmiseks. Eelsegu tuleb enne loomale söötmist kokku segada teiste söötadega, näiteks 0,2 % lisamismääraga eelsegu
- ▶ **Söödalisand** on aine, mikroorganism või valmistis, mida lisatakse tahtlikult söödale või veele. Söödalisandi ülesanne näiteks mõjutada soodsalt sööda omadusi, rahuldada loomade toitumisvajadusi, mõjutada soodsalt loomakasvatustoodangut, loomade jõudlust ja heaolu, mõjutades eelkõige mao-soole mikrofloorat või sööda seeduvust jm
 - ▶ Söödalisandite kategooriad on järgmised:
 - ▶ tehnoloogilised lisandid
 - ▶ organoleptilised lisandid
 - ▶ toitainelised lisandid
 - ▶ zootehnilised söödalisandid
 - ▶ koktsidiostaatikumid ja histomonostaatikumid
- ▶ NB! Lubatud on ELis ainult need söödalisandid, mis on leitavad EL söödalisandite registrist

Majandustegevusteadet ei pea esitama isik, kui (1):

- ▶ Turustab oma tootmistegevusest üle jäänud sööda esmatoodangu (kuni 5 tonni aastas) kohalikele põllumajandustootjatele (müüb naabrimehele teravilja kuni 5 tonni aastas)
- ▶ Toodang (piim/liha/muna) tarbitakse ära oma pere poolt
- ▶ Söödab loomi, keda ei peeta toidu tootmiseks (karusloomi/lemmikloomi)

Majandustegevusteadet ei pea esitama isik, kui (2):

- ▶ Loomadelt saadud toidu väikesi koguseid turustatakse otse lõpptarbijale:
 - ▶ kala-> kuni 100 kg päevas
 - ▶ mesi-> kuni 15 taru või mesilasperega majapidamisest või ettevõttest
 - ▶ munad-> kuni 50 linnuga majapidamisest või ettevõttest
 - ▶ lehma toorpiim-> kuni 100 kg päevas või kuni 700 kg nädalas
 - ▶ kitse toorpiim-> kuni 20 kg päevas
 - ▶ ute toorpiim-> kuni 10 kg päevas
- ▶ Tegeleb lemmikloomatoidu jaemüügiga

Esmatootja peab täitma I lisa nõudeid, esitama majandustegevusteate, kui tema tegevus on(1):

- ▶ **Tootmine oma ettevõtte tarbeks-> söödamaterjal** (oma loomade tarbeks tehakse heina, kasvatatakse teravilja, kaunvilja, mugulvilja, juurvilja jm)
- ▶ **Töötlemine oma ettevõtte tarbeks-> söödamaterjal** (oma loomade tarbeks töödeldakse oma kasvatatud söödamaterjale (jahvatatakse/muljutakse teravilja)
- ▶ **Sileerimine-> söödamaterjal** (oma loomadele tehakse silo ja/või pakutakse silo tegemise teenust)
- ▶ **Kuivatamine-> söödamaterjal-> soojusvahetiga** (kuivatan teravilja)

Esmatootja peab täitma I lisa nõudeid, esitama majandustegevusteate, kui tema tegevus on (2):

- ▶ Lihtne füüsiline töötlemine turuleviimiseks-> söödamaterjal (omakasvatatud kuivatamata/kuivatatud söödamaterjali (teravilja, heina, põhku, silo jm) müük/turuleviimine)
- ▶ Segamine oma ettevõtte tarbeks->
 - ▶ segasööt-> **kasutamata** lubatud loomset proteiini või **söödalisandeid või nende eelsegusid** (segan sööda kokku erinevatest söödamaterjalidest ja/või täiendsöötadest)
- ▶ Ladustamine oma ettevõtte tarbeks/Vedamine oma ettevõtte tarbeks-> segasööt/ söödamaterjal

Loomapidaja peab täitma III lisa nõudeid ja esitama majandustegevusteate, kui tema tegevus on:

- ▶ Söötmine-> sööt-> (mäletsejalised/sead/linnud, vesiviljelusloomad/tehistingimustes kasvatatud putukad/muu loomaliik va karusloomad/lemmikloomad)-> taimsed mineraalsed söödad (hõlmab mitteloomseid söödamerjale ja segasöötasid)
 - ▶ -> loomne tuleb valida näiteks siis, kui kasutatakse söötmiseks kalajahu sisaldavat sööta (teatud juhtudel vajalik loomse luba)
- ▶ NB! Loomade söötmisest tuleb teavitada ka siis, kui kasutatakse ainult ostusööta

Söödakäitleja peab täitma II lisa nõudeid ja esitama majandustegevusteate, kui tema tegevus on:

- ▶ Tootmine turuleviimiseks
- ▶ Töötlemine turuleviimiseks
- ▶ Turuleviimine va import/eksport
- ▶ Segamine oma ettevõtte tarbeks kasutades söödlisandeid või nende eelsegusid
- ▶ Pakendatud sööda müümine jaekaubanduse korras
- ▶ Ümberpakendamine
- ▶ Eksport/Import
- ▶ Kuivatamine (otsekuumutusega)
- ▶ Ladustamine/Vedamine

Muu majandustegevusteatega seotud oluline info

- ▶ **Käitleja andmed**-> juriidilised andmed (vajadusel volitus)
- ▶ **Ettevõtte tegevuskoha andmed**-> kõigi üksuste (ladu, kuivati, laut) kohta, mis asuvad katastripõhisel detailsel aadressil tuleb esitada üks teatis
- ▶ Metsavahi talu tegevuskoha aadress: **Endli**, Pae küla, Kehtna vald, Raplamaa (märkida kõik käitlemisvaldkonnad, mis toimuvad sellel aadressil (kuivatamine, segamine, ladustamine, söötmine (laut))
- ▶ Põhivaldkond (ainult üks) tuleb valida juba valitud valdkondade hulgast

Miks peab esitama majandustegevusteate (1)

- ▶ Majandustegevusteade esitamine on kohustus kõigile sööda käitlejatele **süsteemi** loomiseks, mille eesmärk on ühtsete nõuete täitmine ja järelevalve teostamine igas sööda käitlemise etapis, et tagada loomade söötmisel ohutu ja kvaliteetne sööt
- ▶ Registreerimise ja tunnustamise süsteemi täielikuks kohaldamiseks kõikide söödakäitlejate suhtes, ning seega täieliku jälgitavuse saavutamiseks, on asjakohane tagada, et nad hangivad ja kasutavad üksnes sööta, mis on pärit söödahügieeni määrusega kooskõlas registreeritud ja/või tunnustatud ettevõtetest

Miks peab esitama majandustegevusteate (2)

- ▶ Registrisse saamiseks tuleb majandustegevusteate esitada. Riigi toidu ja sööda käitlejate registri eesmärk on pidada tõhusa ametliku kontrolli tagamiseks arvestust toidu/söödakäitlejate ja nende tegevuste kohta
- ▶ Registri andmeid kasutab Veterinaar- ja Toiduameti riskipõhiselt söödakäitajate üle ühtse järelevalve teostamisel.
- ▶ Registri andmed on osa VTA järelevalveinfosüsteemist (JVIS)
- ▶ SöS lõppeesmärk-> tagada sööda ohutus inimese ja looma tervisele ning keskkonnale ja soodne mõju loomale ja loomakasvatustsaadusele

Kuidas esitada majandustegevusteadet

- ▶ Maaeluministeeriumi [kliendiportaal](#) on lihtne, kiire ja mugav võimalus söödakäitlejatele elektroonilisel teel majandustegevusteade esitamiseks. Majandustegevusteateid saab esitada äriregistris olev esindusõigust omav isik, valides ühe allpool olevatest audentimisvõimalustest:

- ▶ Eesti riigi infoportaali kaudu: <https://www.eesti.ee/et/>
- ▶ Muud võimalused:
 - ▶ Digiallkirjastatult e-posti teel Veterinaar- ja Toiduametile: feed@vet.agri.ee
 - ▶ Posti teel või toimetades ettevõtte asukohajärgsele Veterinaar- ja Toiduameti [kohalikule asutusele](#)
 - ▶ Notari kaudu

Mida teha siis, kui ettevõtte lõpetab tegevuse, peatab tegevuse või käitlemisvaldkonnad/andmed muutuvad

- ▶ Selleks tuleb esitada vastav teatis. Paberkandjal vormid leitavd VTA kodulehelt [siit](#)
- ▶ NB! SöS § 23 lg (3) alusel: Registrisse kantud andmete õigsuse eest vastutab nende esitaja. Registrisse kantud andmete muutumise korral esitatakse viivitamata avaldus andmete muutmiseks

AITÄH!

pille.sadrak@vet.agri.ee

605 4752